

STT	Tên hình thái	Đầu mục	Nội dung
	CỘNG SẢN NGUYÊN THỦY	Thời gian hình thành (ước lượng) Cơ sở kinh tế (ai sở hữu tư liệu sản xuất) Quan hệ xã hội chủ đạo Hình thức nhà nước / quyền lực Mâu thuẫn chính dẫn tới chuyển tiếp	Khoảng 2–3 triệu năm TCN đến khoảng 4.000 TCN Sở hữu chung của thị tộc, bộ lạc đối với tư liệu sản xuất thô sơ Quan hệ bình đẳng, hợp tác lao động, chưa có bóc lột giai cấp Chưa có nhà nước; quyền lực thuộc về cộng đồng thị tộc
	CHIẾM HỮU NÔ LỆ	Thời gian hình thành (ước lượng) Cơ sở kinh tế (ai sở hữu tư liệu sản xuất) Quan hệ xã hội chủ đạo Hình thức nhà nước / quyền lực Mâu thuẫn chính dẫn tới chuyển tiếp	Khoảng 4.000 TCN đến thế kỷ V Chủ nô sở hữu tư liệu sản xuất và sở hữu cả nô lệ Quan hệ bóc lột trực tiếp giữa chủ nô và nô lệ Nhà nước chủ nô chuyên chính bảo vệ lợi ích giai cấp thống trị
	Phong kiến	Thời gian hình thành (ước lượng) Cơ sở kinh tế (ai sở hữu tư liệu sản xuất) Quan hệ xã hội chủ đạo Hình thức nhà nước / quyền lực Mâu thuẫn chính dẫn tới chuyển tiếp	Từ thế kỷ V đến khoảng thế kỷ XVII–XVIII Địa chủ phong kiến sở hữu ruộng đất và tư liệu sản xuất chính Quan hệ bóc lột địa tô giữa địa chủ và nông nô/nông dân Nhà nước quân chủ phong kiến (quân chủ chuyên chế hoặc quân chủ lập hiến)
	TỰ BẢN CHỦ NGHĨA	Thời gian hình thành (ước lượng) Cơ sở kinh tế (ai sở hữu tư liệu sản xuất) Quan hệ xã hội chủ đạo Hình thức nhà nước / quyền lực Mâu thuẫn chính dẫn tới chuyển tiếp	Từ thế kỷ XVII–XVIII đến nay Giai cấp tư sản sở hữu tư liệu sản xuất; công nhân không có TLSX Quan hệ bóc lột giá trị thặng dư giữa tư sản và vô sản Nhà nước tư sản (dân chủ tư sản)

	CHỦ NGHĨA XÃ HỘI & CỘNG SẢN CHỦ NGHĨA	Thời gian hình thành (ước lượng)	Bắt đầu từ Cách mạng Tháng Mười Nga 1917 (thực tiễn lịch sử)
		Cơ sở kinh tế (ai sở hữu tư liệu sản xuất)	Sở hữu toàn dân và sở hữu tập thể đối với tư liệu sản xuất chủ yếu
		Quan hệ xã hội chủ đạo	Quan hệ hợp tác, không còn bóc lột người với người
		Hình thức nhà nước / quyền lực	Nhà nước XHCN (chuyên chính vô sản), tiến tới tiêu vong nhà nước ở giai đoạn cộng sản
		Mâu thuẫn chính dẫn tới chuyển tiếp	